

Bruxelles, 9.3.2021
COM(2021) 109 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 850/2004 privind poluanții organici
persistenți**

{SWD(2021) 53 final}

Cuprins

Cuprins.....	1
1. Introducere	2
2. Măsuri de gestionare și control	3
2.1 Prezentare generală	3
2.2 Producerea, introducerea pe piață, utilizarea, exportul și aplicarea.....	3
2.3 Stocuri	3
2.4 Gestionarea și depozitarea deșeurilor	4
3. Emisii în mediu și concentrații în mediu	4
4. Activități de promovare a schimbului de cunoștințe.....	10
5. Concluzii	11
 Tabelul 1: Reducerea emisiilor de PCB-uri de către statele membre	6
 Figura 1: Hărți ale monitorizării EMEP pentru Europa.....	9

1. Introducere

Poluanții organici persistenți (POP) sunt substanțe chimice care produc îngrijorare la nivel mondial din cauza proprietăților lor persistente, bioacumulative și toxice (PBT) și a potențialului lor de a fi supuse unui transport pe distanțe mari, ceea ce duce la depunerea și acumularea lor departe de punctul de producție și utilizare. Două tratate internaționale abordează problema poluanților organici persistenți și vizează protejarea sănătății umane și a mediului împotriva efectelor negative ale acestora prin eliminarea sau reducerea producerii, a utilizării și a eliberării lor în mediul înconjurător. Protocolul de la Aarhus privind poluanții organici persistenți a fost adoptat în 1998 ca parte a Convenției CEE-ONU privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (CLRTAP) și a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, care a fost adoptată în 2001 și care a intrat în vigoare în 2004.

Uniunea Europeană este parte la Protocolul de la Aarhus și la Convenția de la Stockholm și a adoptat Regulamentul (CE) nr. 850/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind poluanții organici persistenți și de modificare a Directivei 79/117/CEE (Regulamentul POP) pentru a pune în aplicare convenția. Regulamentul (CE) nr. 850/2004 a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul (UE) 2019/1021 privind poluanții organici persistenți.

Regulamentul POP este actualizat periodic pentru a transpune amendamentele la convenție și protocol (constând în mare parte în adăugarea unor substanțe noi la anexele acestora) și impune obligații specifice tuturor statelor membre ale UE. Aceste obligații presupun furnizarea de informații privind producerea, introducerea pe piață și utilizarea poluanților organici persistenți înregistrați incluși în trei anexe (anexa I – interziși, anexa II – restricționați, anexa III – eliberați neintenționat). De asemenea, regulamentul se referă la gestionarea stocurilor de astfel de substanțe, emisiile în mediul înconjurător și monitorizarea concentrațiilor în mediu și conține dispoziții privind gestionarea deșeurilor. În cadrul Regulamentului POP există și cerința ca statele membre să elaboreze planuri naționale de punere în aplicare și planuri de acțiune naționale pentru identificarea și gestionarea surselor de POP pe teritoriile lor.

Cerințele de raportare pe care trebuie să le îndeplinească statele membre și Comisia Europeană în temeiul Regulamentului (CE) nr. 850/2004 au fost descrise la articolul 12. Statele membre au fost obligate să raporteze anual date statistice referitoare la producerea și introducerea pe piață a substanțelor menționate în anexa I și anexa II. Statele membre au fost, de asemenea, obligate să raporteze Comisiei, din trei în trei ani, cu privire la punerea în aplicare a dispozițiilor Regulamentului POP. Comisiei i-a revenit obligația de a întocmi, din trei în trei ani, un raport de sinteză care să rezume informațiile furnizate de statele membre, precum și informațiile justificative furnizate prin intermediul Registrului European al Poluanților Emiși și Transferați (EPRTR) și al inventarelor de emisii CORINAIR din cadrul EMEP (Programul concertat de supraveghere și de evaluare a transportului pe distanțe lungi a poluanților atmosferici în Europa). De asemenea, Comisiei i s-a solicitat să transmită Parlamentului European și Consiliului un rezumat al acestei sinteze.

Până în prezent au fost publicate, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 850/2004, două rapoarte de sinteză privind activitățile Uniunii și ale statelor sale membre. Primul raport de sinteză se referă la perioada de la intrarea în vigoare a Regulamentului POP în 2004 până în 2006 și a fost publicat în 2009. Al doilea raport de sinteză, publicat în 2011, se referă la perioada 2007-2009. Prezentul raport al Comisiei rezumă al treilea raport de sinteză, care se referă la perioada 2010-2013.

2. Măsuri de gestionare și control

2.1 Prezentare generală

Gestionarea substanțelor POP include elemente multiple ale ciclului de viață al unei substanțe. Mai exact, aceasta ar include producerea, introducerea pe piață și utilizarea substanțelor chimice precum și stocurile de produse perimate, aspecte legate de gestionarea deșeurilor și aplicarea regulamentului în sine.

2.2 Producerea, introducerea pe piață, utilizarea, exportul și aplicarea

Potrivit rapoartelor transmise de statele membre, sarcina aplicării Regulamentului POP revine agențiilor sau inspectoratelor de mediu, care o gestionează printr-un regim de inspecție și raportare. Două state membre au raportat producția de substanțe din anexa I sau II pentru perioada 2010-2013 în conformitate cu derogările specifice sau scopurile acceptabile prevăzute în Regulamentul POP. Germania a raportat fabricarea a aproximativ 9 tone de PFOS anual. Totuși, în 2013, cea mai mare parte din această cantitate (5,8 tone pe an) a fost exportată în afara UE, cei mai mari destinatari fiind SUA (2 tone) și țările și teritoriile din Asia de Est și de Sud-Est (Coreea de Sud, Singapore, Taiwan și Hong Kong). În plus, Croația a raportat producția de parafine clorurate cu lanț scurt (SCCP) în 2010, 2011 și 2012.

În ceea ce privește introducerea pe piață, puține state membre au folosit dispozițiile de la articolul 4 pentru utilizarea substanțelor POP în domeniul cercetării și dezvoltării. De asemenea, mai multe state membre au folosit posibilitatea de a introduce pe piață PFOS, utilizând derogările prevăzute în anexa II. Substanța a fost folosită în mare măsură în industria plăcării cu crom a metalelor, ca agent antipulverizare.

Patru state membre (Germania, Franța, Austria, Regatul Unit) au declarat că au exportat din UE cantități de substanțe POP, dominant fiind exportul a 5 800 kg de PFOS pe an din Germania către 12 țări. S-a exportat lindan din Regatul Unit în Coreea de Sud. În plus, unele substanțe s-au exportat în vederea utilizării ca material de referință în laborator: aldrin din Austria în Macedonia de Nord și aldrin, DDT, dieldrin și lindan în Belize, precum și DDT din Franța în SUA.

Cinci state membre (Bulgaria, Lituania, Țările de Jos, Suedia, Regatul Unit) au inițiat acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor pentru vânzarea ilegală de substanțe POP. Aceasta a inclus prezența HCB în artificii și prezența SCCP în jucăriile pentru copii.

2.3 Stocuri

Stocurile de substanțe POP au fost legate în mod obișnuit de trei tipuri de produse, și anume PCB sau echipamente dielectrice contaminate cu PCB, pesticide perimate și stocuri de produse eliminate progresiv acoperite prin adăugarea de substanțe la Regulamentul POP începând din 2009. Multe state membre luaseră deja măsuri semnificative pentru identificarea și scoaterea din funcțiune a echipamentelor care conțin PCB, dar acest proces era în desfășurare, iar șase state membre (Germania, Irlanda, Franța, România, Slovenia, Regatul Unit) au raportat că, în perioada 2010-2013, încă mai erau utilizate echipamente cu conținut de PCB. În ceea ce privește pesticidele perimate, mai multe state membre au raportat că fie nu au produs sau folosit pesticide cu POP niciodată, fie au început eliminarea progresivă timpurie, ceea ce înseamnă că stocurile nu mai existau în țară în 2010.

Alte state membre au remarcat că, deși au fost încă prezente cantități mari de pesticide perimate, au existat programe de gestionare sau distrugere a acestora. Eliminarea finală a pesticidelor perimate include incinerarea fie într-un stat membru, fie prin export către unități din statele membre învecinate. Bulgaria a exportat o cantitate semnificativă de pesticide

perimate în Germania în vederea distrugerii finale prin incinerare. O a doua opțiune este recurgerea la depozitarea pe termen lung. În mod special, Bulgaria a folosit cuburi B-B, care sunt containere din beton armat utilizate pentru a depozita deșeuri foarte toxice, eliminând riscul de eliberare accidentală în mediu.

Germania, Irlanda și Regatul Unit raportează stocuri de produse care conțin PFOS și PBDE destinate distrugerii finale. Planul național de punere în aplicare al Germaniei include, de asemenea, observații cu privire la cantitățile de PBDE care se pot găsi în vehiculele scoase din uz și la necesitatea de a îndepărta și de a elimina aceste produse în mod adecvat, evitând reciclarea.

2.4 Gestionarea și depozitarea deșeurilor

Informațiile raportate de statele membre evidențiază problema terenurilor contaminate. În timp ce o bună parte din statele membre au adoptat programe de colectare, stocare și distrugere a pesticidelor perimate, terenurile contaminate sunt o problemă suplimentară, în special terenurile din apropierea locurilor în care se fabricau anterior aceste substanțe. Datele din Țările de Jos și Finlanda arată un număr potențial ridicat de locuri de producție care ar putea fi contaminate. Etapele obișnuite de remediere implică excavarea, care la rândul său generează cantități mari de sol contaminat care trebuie tratat ca deșeu periculos.

3. Emisii și concentrații în mediu

Articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul POP impune statelor membre obligația de a elabora inventare ale emisiilor în aer, sol și apă pentru substanțele prevăzute în anexa III, în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a regulamentului. Inventarele de emisii constituie o resursă esențială pentru informarea responsabililor de elaborare a politicilor pe parcursul elaborării planurilor naționale de punere în aplicare. În special, acestea contribuie la identificarea surselor-cheie pentru reducerea emisiilor sau a zonelor de incertitudine, pentru care sunt necesare cercetări suplimentare care să contribuie la caracterizarea unei surse.

Nouă state membre (Bulgaria, Cehia, Franța, Lituania, Țările de Jos, România, Slovenia, Suedia, Regatul Unit) au furnizat, în cadrul raportării, date referitoare la cantitatea estimată a emisiilor, evidențiind lacunele majore în materie de date în setul de date disponibile furnizat. Pentru a completa seturile de date raportate, s-au folosit datele de pe site-ul EMEP WebDab¹ pentru a obține o imagine completă. Datele din EMEP WebDab cuprind emisiile raportate către CEE-ONU conform Protocolului de la Aarhus pentru perioada 2010-2012. În plus, pentru a completa informațiile colectate au fost utilizate și datele transmise Convenției de la Stockholm ca parte a celei de a doua runde de raportare (31 octombrie 2010). De asemenea, s-a făcut comparație cu datele de pe site-ul EPRTR și cu datele de monitorizare a mediului obținute din EMEP MSC-E și din Programul de monitorizare și evaluare a regiunii arctice (AMAP) pentru a confirma tendințele emisiilor.

Pe baza datelor disponibile, 26 dintre cele 28 de state membre au elaborat și raportat estimări ale emisiilor pentru dioxine și furani, HAP și HCB, iar 24 dintre cele 28 de state membre au elaborat și raportat estimări ale emisiilor pentru PCB-uri. Grecia și Luxemburg au fost singurele state membre care nu au raportat date cu privire la estimările emisiilor pentru niciuna dintre substanțele din anexa III, nici prin intermediul CEE-ONU, nici în temeiul raportării prevăzute la articolul 12 din Regulamentul POP pentru perioada 2010-2013. În toate cazurile, datele elaborate și raportate se referă în mare parte la emisiile în aer, doar un număr

¹ <http://www.ceip.at/>.

mic de state membre au formulat și au raportat estimări ale emisiilor către alți vectori decât aerul, deși reglementarea impune estimări pentru aer, sol și apă.

Dioxine și furani

Dioxinele și furanii nu sunt produși în scop comercial și sunt de obicei rezultați fie din procesele de ardere incomplete, cum ar fi arderea deschisă, fie din metalurgie. Principala sursă identificată pentru Europa a fost utilizarea rezidențială a combustibililor solizi, care a generat 38 % din totalul emisiilor. Prin comparație, sectorul de producere a energiei a generat 5 %, iar arderea combustibililor pentru energie termică și electrică în industrie a generat 18 %. Deși sectorul de producere a energiei electrice consumă cantități mari de combustibili fosili solizi, temperatura ridicată de funcționare și nivelurile avansate de reducere a emisiilor realizate ca urmare a Directivei privind emisiile industriale² fac ca emisiile pe tonă de cărbune să fie mult mai mici decât cele provenite din surse rezidențiale. Pe lângă utilizarea rezidențială a combustibililor, cealaltă sursă majoră a fost industria siderurgică (15 %), datele EPTR confirmând concluzia că uzinele siderurgice reprezintă singura cea mai mare sursă punctuală de emisii de dioxine și furani.

Analiza datelor din perioada 2010-2012 demonstrează că, în majoritatea statelor membre, eliberarea de dioxine și furani a înregistrat o tendință descendentă. Comparația cu nivelurile de emisii din 1990 a arătat o reducere a emisiilor la nivelul UE cu 45 % în perioada 1990-2012 (a se vedea și figura 1). Emisiile medii de dioxine și furani pe cap de locuitor au fost de 5,5 μg I-TEQ/persoană/an în 2012.

În situațiile în care statele membre au furnizat estimări pentru alți vectori decât aerul, a existat un consens general că emisiile în aer au fost în linii mari similare cu emisiile în reziduuri³. Reducerea emisiilor atmosferice și proiectarea proceselor s-au îmbunătățit de la data adoptării Directivei privind incinerarea deșeurilor, iar emisiile de dioxine și furani în aer provenite din industrie au scăzut semnificativ în perioada 1990-2012. Totuși, acest lucru duce la generarea de reziduuri din controlul poluării atmosferice, numite uneori cenușă zburătoare, care pot fi puternic contaminate cu poluanți precum dioxine și furani. Datele trebuie interpretate cu atenție, deoarece emisiile în aer, sol și apă sunt eliberări directe pierdute în mediu într-un mod necontrolat. Pe de altă parte, reziduurile se referă la deșeurile solide contaminate generate, care sunt de obicei eliminate în mod controlat și nu constituie neapărat o pierdere totală pentru mediu.

Bifenili policlorurați (PCB)

PCB-urile au fost utilizate în scop comercial cu aplicații variate, în special pentru echipamente dielectrice. Prin stabilitatea chimică ridicată și persistența lor, sunt fluide ideale pentru transferul de căldură pentru această aplicație. PCB-urile pot fi produse și prin căi neintenționate, îndeosebi prin ardere. Principala sursă de emisii a fost reprezentată de echipamentele dielectrice, care au contribuit cu 32 % la totalul emisiilor în aer. Cu toate acestea, din cele 25 de inventare naționale prezentate CEE-ONU în temeiul CLRTAP, doar patru (ale Irlandei, Croației, Ungariei, Regatului Unit) includ estimări ale emisiilor de PCB, ceea ce arată o lacună majoră. Alte surse importante au fost arderea domestică a combustibililor fosili (21 %) și metalurgia (16 %).

Tendința emisiilor atmosferice pentru perioada 2010-2012 a indicat în linii mari o scădere a emisiilor. Comparativ cu nivelurile din 1990, în 2012 emisiile au scăzut cu aproximativ 50 %

² Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării). JO L 337, 17.12.2010, p. 17.

³ În conformitate cu Convenția de la Stockholm, „reziduurile” sunt considerate a fi deșeuri contaminate cu POP care sunt eliminate în mod controlat; ele diferă de „gunoii”, care reprezintă o eliberare necontrolată directă de materiale în sol.

la nivelul UE (tabelul 1). Emisiile medii pe cap de locuitor au fost de 13 mg/persoană/an în 2012. Figura 1 oferă hărți ale datelor disponibile de monitorizare a mediului înconjurător din EMEP/MSCE atât pentru 1990, cât și pentru 2012, ca mijloc de comparație cu estimările inventarului. Atât datele EMEP pentru Europa prezentate în figura 1, cât și monitorizarea regiunii arctice de către AMAP indică o scădere clară a concentrațiilor și a emisiilor atmosferice față de 1990.

Sunt disponibile date limitate cu privire la emisia de PCB-uri în alți vectori decât aerul. Pe baza rapoartelor prevăzute la articolul 12, transmise de cinci state membre (Cehia, Franța, Țările de Jos, Suedia, Regatul Unit), la care se adaugă datele suplimentare furnizate de Spania Convenției de la Stockholm, care au oferit estimări pentru alți vectori, nu s-a evidențiat un tipar clar. Diferite state membre subliniază importanța reziduurilor în apă, sol și deșeuri într-o măsură mai mare sau mai mică.

Hidrocarburi aromatice policiclice (HAP)

HAP sunt o familie de substanțe chimice care se pot forma în mod natural în mediul înconjurător prin arderea vegetației, cum ar fi incendiile de pădure, dar care au și surse antropice, în special legate de arderea combustibililor fosili. Datele arată că sursa dominantă a emisiilor de HAP a fost utilizarea combustibililor casnici, în special a cărbunelui, care a reprezentat 57 % din totalul emisiilor.

Datele pentru perioada 2010-2012 arată o scădere a emisiilor. S-a estimat că emisiile medii anuale au fost cu 37 % mai scăzute în 2012 decât în 1990. Această reducere este mai mică decât cea observată pentru dioxine și furani și PCB, lucru confirmat de monitorizarea mediului efectuată de către EMEP. Datele de monitorizare de la EMEP indică o scădere cu 40 % a concentrațiilor atmosferice de HAP din 1990, comparativ cu scăderile de 60 % ale PCB-urilor și de 85 % ale dioxinelor și furanilor.

În ceea ce privește HAP, sunt disponibile date limitate pentru alți vectori decât aerul. Totuși, pe baza celor patru state membre (Cehia, Franța, Țările de Jos, Regatul Unit) care au furnizat date, apa și reziduurile sunt, de asemenea, vectori-cheie de emisie pentru HAP.

Tabelul 1: Reducerea emisiilor de PCB-uri de către statele membre

Stat membru	Emisii în aer 1990 kg	Emisii în aer 2012 kg	Proporția emisiilor din 2012 din valoarea inițială pentru 1990
Belgia	112	10	9 %
Bulgaria	6	5	83 %
Cehia	773	34	4 %
Danemarca	111	42	38 %
Germania	1672	236	14 %
Estonia	10	10	100 %
Irlanda	68	17	25 %
Grecia	-	-	-

Spania	24	29	121 %
Franța	182	58	32 %
Croația	486	433	89 %
Italia	286	217	76 %
Cipru	0,01	0,01	100 %
Letonia	4	1	25 %
Lituania	6	300	5 000 %
Luxemburg	73	NR	-
Ungaria	37	16	43 %
Malta	-	-	-
Țările de Jos	-	-	-
Austria	-	-	-
Polonia	2 425	735	30 %
Portugalia	65	868	1 335 %
România	135	53	39 %
Slovenia	417	53	13 %
Slovacia	67	34	51 %
Finlanda	314	154	49 %
Suedia	0,1	0,05	50 %
Regatul Unit	6 645	727	11 %

Comparația cu EPRTR a arătat că principala sursă de emisii de HAP în apă au fost procesele de rafinare a petrolului, în timp ce deșeurile din arderi, deșeurile metalurgice și deșeurile provenite de la reparații auto au fost, de asemenea, surse importante de reziduuri.

Clorbenzeni (hexaclorbenzen și pentaclorbenzen)

Hexaclorbenzenul (HCB) a fost inclus în anexa III la momentul adoptării Regulamentului POP, iar pentaclorbenzenul (PeCB) a fost adăugat la anexele I și III la regulament în 2010, după adăugarea acestuia la Convenția de la Stockholm. Atât HCB, cât și PeCB au fost utilizate comercial ca pesticide, dar se produc, de asemenea, ca produs secundar al proceselor industriale, în special în fabricarea solvenților clororganici. PeCB a fost, de asemenea, utilizat pentru a reduce vâscozitatea PCB-urilor din echipamentele dielectrice. Atât HCB, cât și PeCB pot apărea, de asemenea, ca produs din arderea combustibililor fosili solizi, a uleiurilor uzate și a deșeurilor.

Estimări pentru PeCB au fost furnizate doar de trei state membre (Franța, Țările de Jos, Regatul Unit). Țările de Jos au raportat emisii de PeCB de 0,8 kg în 1990 și au înregistrat o

tendință de creștere, ajungând la emisii anuale de 2,3 kg în 2012. Regatul Unit a furnizat estimări ale emisiilor în aer pentru PeCB de aproximativ 35 kg pe an în perioada 2009-2011. Franța a furnizat un set limitat de date privind emisiile de PeCB provenite din epurarea apelor uzate.

Datele privind HCB transmise pentru aer au arătat că 75 % din totalul emisiilor au provenit din metalurgie, deși datele în această privință au fost dominate puternic de emisiile dintr-un singur stat membru (Spania). Alte surse au fost agricultura (6 %), producerea de energie (5 %), incinerarea deșeurilor (5 %) și arderea rezidențială a combustibililor (4 %). Analiza emisiilor statelor membre corespunzătoare perioadei 2010-2012 nu a indicat tipare clare, întrucât emisiile au crescut, au scăzut și au rămas stabile la nivelul UE. Cu toate acestea, comparațiile cu nivelurile din 1990 au arătat o scădere a emisiilor anuale la nivelul UE cu 54 % până în 2012. Monitorizarea EMEP la nivelul întregii Europe a indicat o scădere mai semnificativă a concentrațiilor atmosferice de HCB, care s-au redus cu 85 % din 1990. Acest lucru nu a fost confirmat de monitorizarea AMAP a aerului din regiunea arctică, care a arătat doar o scădere foarte mică a concentrațiilor atmosferice de HCB în această zonă.

Sunt disponibile foarte puține date referitoare la estimările emisiilor în alți vectori decât aerul; doar trei state membre (Țările de Jos, Suedia, Regatul Unit) au furnizat astfel de informații în raportările lor. În plus, Belgia a furnizat date suplimentare în temeiul Convenției de la Stockholm. Pe baza datelor disponibile, apa și reziduurile reprezintă al doilea cel mai semnificativ vector de emisie după aer.

Analiza CEE-ONU a inventarelor de emisii de POP (2012)

O analiză din 2012⁴ a tuturor inventarelor de emisii de POP prezentate CEE-ONU a fost efectuată în numele Centrului pentru Inventare de Emisii și Proiecții (CEIP). Această analiză a identificat surse majore și minore pentru fiecare POP. S-a făcut apoi o comparație cu inventarele de emisii raportate pentru a verifica ce surse majore lipsesc, care a fost sursa principală în fiecare inventar pentru fiecare POP și alte verificări ale consecvenței.

Analiza efectuată de CEIP a evidențiat neconcordanțe semnificative între inventare la nivelul CEE-ONU, o lipsă de transparență în estimările derivate și necesitatea clarificării suplimentare a factorilor de emisie și a estimărilor utilizate. Analiza a indicat faptul că inventarele pentru dioxine și furani și HAP au fost cele mai complete și mai consecvente, spre deosebire de cele pentru PCB-uri și HCB, care au avut probleme mai mari legate de date.

Doar patru state membre (Croatia, Ungaria, Irlanda, Regatul Unit) au realizat estimări pentru PCB-urile aferente utilizării echipamentelor dielectrice, care reprezintă cea mai importantă utilizare comercială a PCB-urilor. În ceea ce privește HCB, s-a remarcat că 6 state membre (Belgia, Cipru, Irlanda, Țările de Jos, Portugalia, Suedia) din cele 28 care au raportat la CEE-ONU aveau inventare de HCB cuprinzând cel mult trei surse. Având în vedere potențialul ca HCB să fie generat prin ardere, acest lucru poate indica inventare slab dezvoltate.

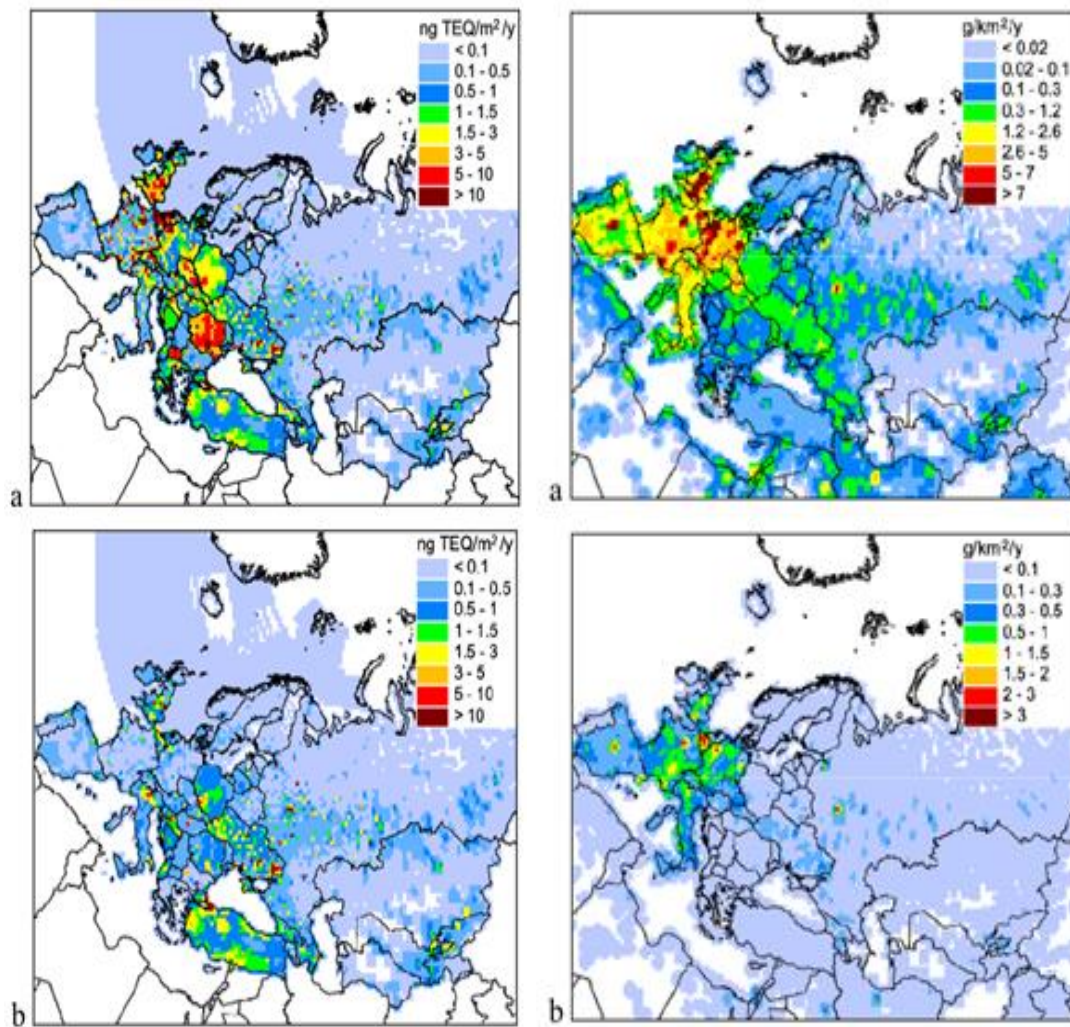
⁴ Mareckova și alții, 2012, „Inventory Review 2012 - Review of POP emission inventories” (Analiza inventarelor 2012 - analiza inventarelor de emisii de POP), raport al Centrului pentru Inventare de Emisii și Proiecții (CEIP).

Figura 1: Hărți ale monitorizării EMEP pentru Europa

(Diagrama a prezintă concentrațiile în aer pentru 1990, iar diagrama b pe cele pentru 2012)

Dioxine și furani

Bifenili policlorurați

4. Activități de promovare a schimbului de cunoștințe

Doar 17 state membre (Belgia, Bulgaria, Cehia, Cipru, Estonia, Germania, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Polonia, Regatul Unit, România, Slovenia, Suedia, Țările de Jos, Ungaria) au furnizat rapoarte triennale complete, comparativ cu 22 de state membre care au răspuns la timp cu privire la al doilea raport de sinteză. Patru state membre nu au furnizat niciun raport anual sau trienal pentru perioada de raportare actuală. Acest lucru a făcut imposibilă obținerea unui tablou complet al activităților statelor membre privind schimbul de cunoștințe, implicarea publicului și conștientizarea.

Toate statele membre care au furnizat date au indicat că au fost instituite sisteme care să permită schimbul de cunoștințe și diseminarea informațiilor. Trei state membre (Bulgaria, Slovenia, Regatul Unit) au menționat că au folosit rețelele proprii de schimb de cunoștințe pentru o colaborare totală cu părțile interesate în procesul de elaborare a planurilor naționale de punere în aplicare, cu scopul de a se asigura că industria, mediul academic, organizațiile neguvernamentale și publicul larg sunt implicate și au ocazia să contribuie la această activitate.

Uniunea Europeană și douăsprezece state membre (Belgia, Cehia, Germania, Finlanda, Franța, Irlanda, Polonia, Regatul Unit, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos) au oferit sprijin financiar sau tehnic pentru activitățile de eliminare a POP în perioada 2010-2013. Acest lucru s-a realizat în mare parte prin programe organizate, cum ar fi Fondul Global de Mediu (GEF) sau fondul fiduciar voluntar al Convenției de la Stockholm.

Pe lângă sprijinul acordat programelor generale, multe state membre au informat, de asemenea, cu privire la inițiativele naționale derulate, printre care s-au numărat:

- găzduirea de ateliere și conferințe pentru experți internaționali;
- finanțarea de programe de cercetare pentru activitățile legate de deșeurile de POP din Africa;
- finanțarea de programe de cercetare pentru monitorizarea regiunii arctice;
- comunicare bilaterală și activități de consolidare a cunoștințelor cu țări din afara UE; precum și
- programe de cercetare privind prezența POP în statele din Europa de Est.

De asemenea, statele membre au menționat activități de sensibilizare și de colaborare cu publicul larg. Au fost desfășurate activități de promovare a conștientizării cu privire la problemele legate de POP folosind o serie de inițiative precum:

- producerea de informații care să fie difuzate publicului larg;
- ateliere și seminare pentru organizațiile părților interesate;
- campanii de sensibilizare a publicului și chestionare prin care se solicită feedback de la publicul larg.

5. Concluzii

Al treilea raport de sinteză acoperă toate aspectele prevăzute de Regulamentul POP (CE) nr. 850/2004 inițial și cele legate de punerea în aplicare a acestuia în Uniune și la nivelul statelor membre. Prezenta secțiune formulează câteva concluzii cu privire la activitatea și progresele realizate în vederea eliminării POP în Uniune.

Producerea, introducerea pe piață și utilizarea

Regulamentul POP interzice producerea, introducerea pe piață și utilizarea POP în Uniune. Regulamentul acordă foarte puține derogări, în principal pentru producerea și utilizarea PFOS. Singurul stat membru care a produs încă PFOS în perioada de raportare a fost Germania. Aproximativ 35 % din cantitatea produsă de aproximativ 9 tone pe an a fost utilizată pe plan intern, 65 % fiind expedită către alte țări, în principal țări din afara UE.

Emisii

În general, măsurile de reglementare stabilite și puse în aplicare prin Regulamentul POP au produs efectele preconizate, deoarece emisiile de substanțe chimice enumerate în regulament sunt în scădere în Uniune.

Pentru dioxine și furani, datele demonstrează că emisiile atmosferice au fost reduse cu 45 % în perioada 1990-2012 la nivelul UE. În cazul PCB-urilor, emisiile au fost în general cu aproximativ 50 % mai scăzute în 2012 comparativ cu 1990. Emisiile medii anuale de HAP au fost estimate a fi cu 37 % mai scăzute în 2012 comparativ cu 1990. Estimările emisiilor pentru HCB din 1990 până în 2012 au ilustrat o scădere a emisiilor anuale cu 54 % până în 2012. Aceste date sunt confirmate de estimările EMEP privind emisiile, care arată în general o scădere mai importantă în aceeași perioadă.

Totuși, această tendință generală nu a fost observată în toate statele membre, unde, în unele cazuri, emisiile au crescut. Acest lucru arată că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a atinge obiectivul de zero emisii (a se vedea tabelul 1).

Datele estimate ale emisiilor prezentate de statele membre au arătat un grad ridicat de eterogenitate, ceea ce a făcut foarte dificilă agregarea și compararea datelor între statele membre și la nivel regional sau mondial. O mai bună armonizare a formatelor de date ar fi foarte utilă și ar îmbunătăți valoarea datelor transmise. În conformitate cu noul Regulament POP [(UE) 2019/1021], eterogenitatea datelor va fi eliminată prin utilizarea unui model comun pentru raportare.

Monitorizarea

Datele de monitorizare POP de la EMEP și AMAP și datele corespunzătoare generate de modele confirmă tendințele observate privind estimările emisiilor. Toate sursele de date au indicat o tendință de scădere a concentrațiilor în aerul înconjurător în perioada 1990-2012 la nivelul întregii Europe. În general, s-au obținut rezultate echivalente și la nivel mondial, ceea ce indică faptul că Convenția de la Stockholm își atinge obiectivele. Totuși, trebuie remarcat faptul că marea majoritate a datelor reflectă situația aerului, în timp ce pentru apă și sol sunt disponibile foarte puține informații. Pentru a obține o imagine completă, este necesar să se investească mai mult în generarea de date referitoare la aceste două medii.

Stocuri și deșeuri

Stocurile de POP sau de produse cu conținut de POP care sunt deja fabricate, dar a căror utilizare nu mai este permisă trebuie gestionate ca deșeuri. Dispozițiile privind gestionarea deșeurilor prevăd că trebuie evitată orice contaminare cu POP a deșeurilor și că POP conținuți în deșeuri trebuie distruși.

Gestionarea deșeurilor a fost o provocare a cărei importanță a variat de la un stat membru la altul și în funcție de natura deșeurilor. În special, prezența POP în produse care sunt adecvate și prezintă interes pentru reciclare devine o problemă din ce în ce mai mare pentru gestionarea deșeurilor, deoarece reciclarea POP este interzisă de Convenția de la Stockholm.

Situri contaminate

Regulamentul POP vizează gestionarea deșeurilor contaminate cu POP, care este strâns legată de o potențială contaminare a terenurilor, în cazul în care deșeurile nu sunt gestionate corespunzător. Există, în special, o potențială problemă privind contaminarea solului în locul în care s-au fabricat și utilizat anterior poluanți organici persistenți. Mai multe state membre au abordat deja această problemă în planurile naționale de punere în aplicare, dar sunt necesare eforturi suplimentare pentru identificarea, inventarierea și remedierea siturilor contaminate, inclusiv o mai bună coordonare și cooperare la nivelul Uniunii. Pentru a îmbunătăți schimbul de informații cu privire la măsurile care vizează siturile contaminate, noul Regulament POP [(UE) 2019/1021] solicită statelor membre și Comisiei să facă schimb de informații în acest sens.

Calitatea și coerența datelor

Estimările inventarelor de emisii arată că există potențiale probleme între diferite estimări din diferite state membre, ceea ce face comparația foarte dificilă sau chiar imposibilă. O problemă importantă este faptul că statele membre nu adoptă abordări armonizate în ceea ce privește colectarea și raportarea datelor. În plus, există indicii ale unei variabilități ridicate în ceea ce privește exhaustivitatea datelor, ceea ce duce, probabil, la subraportare în cazul multor state membre, dar nu al tuturor. Îmbunătățirea sprijinului și a comunicării între statele membre ar contribui la soluționarea unora dintre aceste probleme. Secțiunile privind schimbul de cunoștințe și sprijinul tehnic au evidențiat faptul că sunt în derulare numeroase inițiative, dar în general statele membre lucrează izolat, ceea ce face ca impactul activităților lor să fie mai puțin semnificativ.

Inițiativele bilaterale (comunicarea și dezvoltarea cunoștințelor între statele membre și cu țări din afara UE) pot fi utile, în special în ceea ce privește sprijinul suplimentar, analiza și evaluarea comparativă a estimărilor inventarelor de emisii. Se preconizează că utilizarea sistematică a platformei de informații pentru monitorizarea substanțelor chimice (IPCHEM) pentru stocarea, prelucrarea și gestionarea datelor de monitorizare privind POP prevăzute în noul Regulament POP [(UE) 2019/1021] va îmbunătăți calitatea și coerența acestor date.